

OCENA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM W ROKU AKADEMICKIM 2022/2023

WSTĘP

W roku akademickim 2022/2023 w obszarze organizacji dydaktyki finalizowane były prace związane z przygotowaniem do wdrożenia tzw. „Nowej Koncepcji Studiów”, co ostatecznie znalazło urzeczywistnienie w postaci uchwał Senatu UŚ: *nr 382 z dnia 11 maja 2023 r. w sprawie procesu wdrażania programów studiów I stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zgodnych z założeniami Nowej Koncepcji Studiów oraz nr 385 z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*. W ich efekcie zmodernizowane zostały programy studiów 45 programów studiów I stopnia i jednolitych studiów magisterskich. Programy pozostałych studiów I stopnia i jednolitych studiów magisterskich mają zostać dostosowane do postanowień uchwały nr 385/2023 do końca roku akad. 2023/24, z zastrzeżeniem, że wdrożenie modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe oraz otwartej oferty modułów jest uzależnione od decyzji właściwych dziekanów, dyrektorów kierunków studiów i rad dydaktycznych kierunków studiów.

W roku akademickim 2022/2023 Polska Komisja Akredytacyjna zaplanowała przeprowadzenie wizytacji na 7 kierunkach Uniwersytetu Śląskiego. Niemal wszystkie te

wizytacje zrealizowano w formie zdalnej. Wyjątkiem była wizytacja na kierunku grafika (WSNE, Cieszyn), która została przeprowadzona w formie stacjonarnej [tab1]. Wszystkie wizytacje zakończyły się przyznaniem ocenianym kierunkom ocen pozytywnych. Dodatkowo dwa kierunki – ochrona środowiska z Wydziału Nauk Przyrodniczych i socjologia z Wydziału Nauk Społecznych zostały wyróżnione *Certyfikatami Doskonałości Kształcenia* przez Polską Komisję Akredytacyjną w kategorii *Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu na kierunku*.

W dniach 16-18 listopada 2022 r. odbyła się pierwsza edycja Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia (ICEQ) organizowanego przez śląskie uczelnie publiczne wchodzące w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki, którego liderem jest Uniwersytet Śląski w Katowicach. Udział w kongresie wzięło 840 uczestników, zaś wydarzenie zostało bardzo wysoko ocenione na arenie ogólnopolskiej.

Omawiany rok akademicki był pierwszym, kiedy uruchomiono zajęcia w ramach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD) w pełnym wymiarze. Ważnym działaniem projakościowym wspierającym dydaktykę akademicką w Uniwersytecie był również program p.n. *System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* (SMoDA) w ramach którego przyznano w szczególności 100 wyróżnień JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2022/2023.

I. INNOWACJE DYDAKTYCZNE

Działania w zakresie zapewniania wysokiej jakości kształcenia w Uniwersytecie nie mogą zawężać się do tego jednego celu. Problemy mieszczące się w obszarze aktywności kształceniowej należy traktować jako proces, które to podejście przekracza zagadnienie zapewniania i wskazuje na potrzebę doskonalenia czyli rozwijania najlepszych wzorców działalności, modernizowania w zakresie tych elementów, które zmiany wymagają i wzbogacania o nowe elementy. Uwzględniając takie podejście do rozumienia zagadnień projakościowych w dydaktyce, w analizowanym okresie w Uniwersytecie podjęto szereg działań doskonalących:

1. *Ogólnoakademicka Oferta Dydaktyczna (OOD)*

to oferta przedmiotów do realizacji w ramach studiów drugiego stopnia na poziomie ogólnouczelnianym, przewidzianych w planach studiów poszczególnych kierunków w postaci zapisu: „moduł ogólnoakademicki”, „moduł ogólnoakademicki (społeczny)”, „moduł ogólnoakademicki (humanistyczny)”. Formuła ma za zadanie wzbogacić treści kształcenia kierunkowego o elementy odpowiadające na zainteresowania i potrzeby studentów. Budowana jest corocznie, a za jej ostateczny kształt odpowiedzialna jest Rada OOD powoływana przez Rektora: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/rada-ood/>

Propozycje modułów do wyboru w ramach OOD zgłosić może każdy nauczyciel akademicki, uwzględniając warunki określone w Regulaminie; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/>

Konkurs na propozycje modułów do oferty na rok 2022/2023 został ogłoszony 1 lutego 2022 roku. Przesłano łącznie 211 propozycji modułów, z której to grupy Rada OOD wyłoniła 44 moduły ogólnoakademickie, 32 moduły ogólnoakademickie (społeczne) i 11 modułów ogólnoakademickich (humanistycznych). Łącznie skompletowano ofertę OOD w liczbie 87 modułów.

Osadzenie takich modułów w planach studiów przewiduje § 5 i § 9 *uchwały nr 490 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2020 r. Sposób organizacji zajęć*

określa Zarządzenie nr 155 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 13 września 2021 r. ;

<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/ood-dokumenty/>

Realizacja zajęć w ramach OOD objęta jest stałym monitoringiem. W jego wyniku zostały wyciągnięte w szczególności następujące wnioski, które są planowane do wdrożenia w kolejnych latach akademickich:

- Opisy modułów w ramach OOD powinny zostać ujednolicone – do 30 godz. zajęć i 3 ECTS dla każdego modułu na studiach stacjonarnych oraz do 20 godz. zajęć i 3 ECTS dla każdego modułu na studiach niestacjonarnych. Pozwoli to na uproszczenie procesu wyłaniania oferty oraz zapisywania studentów, a jednocześnie na zwiększenie realnych możliwości wyboru zajęć, gdyż będą one podzielono na 3, a nie na 6 grup.
- Zajęcia w ramach OOD nie powinny być realizowane w pierwszym semestrze studiów.
- Po wdrożeniu powyższych zmian powinno zastąpić się konkurs (polegający na wyłanianiu oferty przez Radę OOD) naborem (polegającym na włączaniu do rejestracji wszystkich modułów spełniających kryteria i uruchamianiu tych, na które zapisała się odpowiednia, minimalna liczba osób).

2. System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (SMoDA)

W roku 2022 r. w ramach działań projakościowych wspierających dydaktykę akademicką w Uniwersytecie uruchomiono program motywacyjny przeznaczony dla tych osób, które najbardziej angażują się w aktywności na rzecz doskonałego kształcenia (SMoDA). Program ma charakter otwarty, co oznacza że będzie podlegał ciągłemu procesowi doskonalenia, w ramach którego aktualizowane będą różnego rodzaju aktywności, sprzyjające realizacji dydaktyki na możliwe najwyższym poziomie. Założenia programu współgrają z warunkami przyznawania certyfikatów doskonałości Polskiej Komisji Akredytacyjnej. w ramach programu doceniane są:

- a) starania o rozwój, modernizację i tworzenie kierunków studiów w oparciu o przeprowadzoną i przedstawioną diagnozę, inspirowaną założeniami nowej koncepcji studiów, dotyczącą uwarunkowań społeczno-gospodarczych konkretnego kierunku, a także

zakładanych kompetencji zarówno kandydata na studia, jak i absolwenta tego kierunku;
obszar: Doskonały kierunek; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/doskonały-kierunek-smoda/>

- b) aktywności podnoszące poziom zaangażowania osób studiujących w życie naukowe, dające możliwość rozwoju oraz poszerzania kompetencji społecznych, będące szansą na prezentację prowadzonych przez nie badań oraz takie, które sprzyjają budowaniu relacji z szeroko rozumianym otoczeniem społeczno-gospodarczym; **obszar: Zawsze dla studenta;** <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/wspolmyslenie-wspoldzialanie-smoda/>; w roku akademickim 2021.22 rozstrzygnięcie znalazła i edycja konkursu ogłoszonego w tym obszarze pt.: „Współmyślenie, współdziałanie” dla menterek/mentorów zespołów studenckich realizujących projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne. Komisja konkursowa w lipcu 2022 r. dokonała wyboru menterek i mentorów 27 zespołów studenckich (20 zespołów z WH, 2 zespoły z WNP, 3 zespoły z WSNE oraz po 1 zespole z WNS i SJKP), które w roku akademickim 2022/2023 rozpoczęły realizację projektów podnoszących poziom zaangażowania osób studiujących w życie naukowe, dających możliwość rozwoju oraz poszerzania kompetencji społecznych, a także będących szansą na prezentację prowadzonych przez nie badań.

Dwa kolejne obszary - **Otwarty na świat** i **Partner dla rozwoju** - zostały zaplanowane do realizacji w kolejnych latach; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>

- c) *Listy gratulacyjne JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla nauczycieli/nauczycielek akademickich za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2022/2023.*

W ramach I edycji konkursu „Wyróżnienia Jego Magnificencji Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę” w trzech kategoriach konkursowych: *Praca ze studentami lub doktorantami, Innowacje dydaktyczne, Współpraca w ramach dydaktyki*, nagrodzonych przez JM Rektora listem gratulacyjnym zostało łącznie 94 nauczycielek i nauczycieli akademickich z 9 jednostek Uniwersytetu. W kategorii *Praca ze studentami lub doktorantami* nagrodzono 25 osób, w kategorii *Innowacje dydaktyczne* nagrodzono 59 osób, w kategorii *Współpraca w ramach dydaktyki* nagrodzono 11 osób. Jedna osoba została nagrodzona w dwóch

kategoriach. Obok listu gratulacyjnego laureaci konkursu otrzymali również nagrody finansowe. Na sfinansowanie konkursu przeznaczono kwotę łącznie 70 000 zł, a wysokość nagrody indywidualnej wyniosła 729 zł brutto. Konkurs został rozstrzygnięty w roku akademickim 2022/2023.

- d) *Doskonały kierunek* dla rad dydaktycznych kierunków studiów tworzących nowe lub modernizujących kierunkowe programy kształcenia zgodnie z założeniami nowej koncepcji studiów.

Decyzją JM Rektora UŚ certyfikatem “Doskonały kierunek” nagrodzono pięć kierunków: administracja (WPiA), etnologia (WSNE), kognitywistyka (WH), logopedia (WH) i studia czeskie w kulturze i biznesie (WSNE). Na sfinansowanie konkursu przeznaczono kwotę łącznie 35 000 zł, a wysokość nagrody indywidualnej wyniosła 7 000 zł brutto.

Przewidziane w obydwu zainicjowanych konkursach nagrody zostały sfinansowane z programu *Inicjatywa Doskonałości Badawczej*, która zakłada m.in. stworzenie najlepszych warunków do rozwoju zawodowego pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w tym budowanie i podnoszenie kompetencji badawczych oraz dydaktycznych kadry naukowej.

- ***Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia - ICEQ***

W roku akademickim 2022/2023 w dniach 16-18 listopada 2022 r. odbyła się pierwsza edycja *Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia* (ang. *International Congress on Education Quality*, w skrócie ICEQ). Organizatorami Kongresu, pomyślanego jako wydarzenie cykliczne, są śląskie uczelnie publiczne wchodzące w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki (Uniwersytet Śląski w Katowicach – inicjator i lider Konsorcjum, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach).

Kongres jest przedsięwzięciem, w ramach którego zaplanowano organizację serii spotkań poświęconych problematyce jakości kształcenia. Tematyka swoim zakresem obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące systemów zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, monitorowania jakości kształcenia, akredytacji, umiędzynarodowienia kształcenia,

rozwoju kompetencji dydaktycznych oraz problematyki kształcenia zdalnego. Trzydniowy Kongres był skierowany do nauczycieli akademickich, osób studiujących, osób kreujących i organizujących dydaktykę akademicką, a także osób odpowiedzialnych za monitorowanie poziomu jakości kształcenia. W programie Kongresu znalazły się panele z udziałem ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej, panele o akredytacjach międzynarodowych, sesje o innowacyjnych narzędziach w nowoczesnej dydaktyce, symulacje medyczne oraz panele o dostępności cyfrowej, różnorodności i projektowaniu uniwersalnym. Goście Kongresu mieli również możliwość wysłuchania recitalu fortepianowego w sali koncertowej Akademii Muzycznej oraz obejrzenia wystawy i pokazów filmowych przygotowanych przez Akademię Sztuk Pięknych.

Wydarzenie miało charakter międzynarodowy, przewidziano w nim udział przedstawicieli sojuszu T4EU, partnerskich uczelni europejskich oraz zaangażowanie członków Konsorcjum Akademickiego Katowice – Miasto Nauki. W Kongresie wzięło udział łącznie 840 uczestników, którzy dokonali 1 485 rejestracji na wydarzenia. Dodatkowo ok. 80% nauczycieli akademickich UŚ uczestniczyło w szkoleniach „Planowanie dydaktyki akademickiej: opis modułu a jego indywidualna aktualizacja w postaci sylabusu” prowadzonych w ramach ICEQ przez dyrektorów kierunków.

II. AKREDYTACJE

W roku akademickim 2022/2023 Polska Komisja Akredytacyjna (dalej PKA) przeprowadziła ocenę programową siedmiu kierunków prowadzonych na czterech wydziałach Uniwersytetu Śląskiego: administracja (WPiA), geografia, ochrona środowiska, turystyka (WNP), grafika (WSNE) oraz praca socjalna i socjologia (WNS). W stosunku do wszystkich ocenionych kierunków Polska Komisja Akredytacyjna wydała ocenę pozytywną, a akredytacja przyznana została na 6 lat (z wyjątkiem kierunku turystyka, w przypadku którego akredytacja przyznana została na 2 lata). Dwa kierunki studiów – ochrona środowiska z Wydziału Nauk Przyrodniczych i socjologia z Wydziału Nauk Społecznych zostały wyróżnione przez PKA *Certyfikatami Doskonałości Kształcenia* w kategorii *Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu na kierunku*. Wydziały UŚ, które prowadzą kierunki wyróżnione certyfikatem, według PKA wdrażają skuteczne, innowacyjne oraz godne naśladowania rozwiązania sprzyjające jakości kształcenia, charakteryzujące się w szczególności:

- skutecznością, czyli zdolnością osiągania celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia,
- uniwersalnością, czyli możliwością przenoszenia do innych uczelni,
- innowacyjnością, czyli nowatorskim charakterem w sferze doskonalenia jakości kształcenia,
- wzorcowością, czyli możliwością bycia punktem odniesienia,
- etycznością, czyli zgodnością z normami i wartościami etycznymi oraz zasadami odpowiedzialności społecznej,
- trwałością, czyli powtarzalnością i trwałością wpływu na doskonalenie jakości kształcenia.

Wniosek o wyróżnienie kierunku certyfikatem w kategorii *Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu na kierunku* uwarunkowany jest wyszczególnieniem w raporcie z wizytacji dobrych praktyk odnoszących się do aż sześciu z dziesięciu kryteriów branych pod uwagę w ocenie programowej PKA:

- konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,

- realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
- przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
- kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie, a także rozwój i doskonalenie kadry,
- infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie,
- polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

Jest to pierwszy raz, gdy kierunki studiów z Uniwersytetu, zostały wyróżnione certyfikatami doskonałości przez PKA.

Wszystkie wizyty zespołów oceniających PKA miały formę zdalną - wyjątkiem był kierunek grafika (WSNE), którego władze uznały, że specyfika kierunku i związany z nią aspekt wizualny bez wątplenia zostanie lepiej dostrzeżony i właściwie oceniony w czasie realnej wizyty stacjonarnej.

Wśród dostrzeżonych przez ekspertów PKA zagadnień wymagających poprawy znalazł się tzw. wskaźnik BUNA i konieczność zapewnienia odpowiedniego wymiaru godzin z udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Należy jednak pamiętać, że oceniane programy zawierały obliczanie tego wskaźnika na podstawie poprzednich regulacji, zgodnie z którym sposób liczenia tzw. BUNy zdecydowanie różnił się od obecnie obowiązującego. Ponieważ zespoły oceniające PKA od pewnego czasu zgłaszały nam potrzebę zmiany tej regulacji, uczyniliśmy to wprowadzając nowe wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów, które zawarte zostały w uchwale nr 385 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (zwanej dalej uchwałą Senatu UŚ nr 385/2023). W każdym nowym albo zmodyfikowanym programie studiów od roku 2023/2024 ustalamy tzw. BUNę w sposób ekspercki dla każdego z zajęć.

W pojedynczych przypadkach eksperci zwrócili uwagę na nieprawidłowo oszacowany nakład pracy własnej studenta wyrażony w punktach ECTS, który w takim kształcie w konkretnych przypadkach nie zapewniał osiągnięcia przez studentów ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się. W odpowiedzi na to, jak również w związku z wdrażaniem nowej koncepcji studiów, został opracowany katalog aktywności studenckich, realizowanych poza zajęciami ujętymi w planie studiów, a wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i jest on dostępny w systemie USOS dla wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Przykładowo praca studenta poza udziałem w zajęciach, zgodnie ze słownikiem do opisu BUN-y, obejmuje m.in.: konsultowanie materiałów uzupełniających, uzgadnianie dodatkowych do wskazanych w sylabusie materiałów, służących realizacji zadań wynikających z uczestnictwa w zajęciach lub na potrzeby przygotowania się do nich; weryfikacja/dostosowanie/dyskutowanie zapisów w sylabusie – konsultowanie treści sylabusu z potencjalną weryfikacją zapisów wymagających spełnienia specjalnych warunków uczestnictwa w zajęciach, np. wymagań technicznych, czasowych, przestrzennych, innych, w tym warunków uczestnictwa w zajęciach poza murami uczelni, zajęć organizowanych w blokach, organizowanych online, itp., ustalanie etapów realizacji zadań przyczyniających się do weryfikacji efektów uczenia się, przygotowanie strategii realizacji zadania uwzględniającej podział treści, czynności i ich zakres, czas realizacji oraz/lub sposób pozyskania niezbędnych do jego wykonania materiałów i narzędzi, studiowanie literatury, konsultowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się, poprawa błędów, powtórne zaliczenie materiału, itp. Ułatwiło to w znaczący sposób adekwatne oszacowanie nakładu pracy własnej studenta.

Badając dobór metod kształcenia pod kątem ich różnorodności, sekwencyjności i zwiększania stopnia zaangażowania studentów w proces kształcenia oraz związek tych metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, eksperci wskazywali w odniesieniu do wybranych zajęć na skromny katalog stosowanych metod, a także nieprawidłowy opis metod dydaktycznych nieodzwierciedlający realizowanej praktyki dydaktycznej. Aby ułatwić dokonywanie opisów modułów tak, by w każdym przypadku możliwie najpełniej zapewniać zróżnicowanie metod dydaktycznych prowadzących do osiągnięcia wszystkich założonych dla modułu i kierunku efektów uczenia się, w szczególności w odniesieniu do umiejętności i kompetencji, został opracowany katalog

metod w dydaktyce akademickiej wraz z ich opisem. Katalog ten obejmuje zbiór metod asymilacji wiedzy/podających, zbiór metod problemowych, zbiór metod eksponujących, zbiór metod programowych, zbiór metod praktycznych oraz metody samodzielnego uczenia się i jest dostępny w systemie USOS.

Elementem wymagającym korekt, a podnoszonym przez ekspertów PKA wizytujących wybrane kierunki studiów, była konieczność dokonania edytorskich poprawek, uzupełnień, uporządkowania i doprecyzowania wybranych kwestii oraz wyraźniejszego ich wyeksponowania w taki sposób, by odzwierciedlały stan faktyczny w przytłaczającej liczbie przypadków *de facto* spełniający narzucone wymogi. Dotyczyło to przede wszystkim zmiany albo doprecyzowania brzmienia wybranych efektów uczenia się (np. efektu uczenia się określającego znajomość języka obcego w stopniu zaawansowanym - brzmienie tego efektu obowiązujące w UŚ zostało ujęte w załączniku nr 1 do uchwały Senatu UŚ nr 385/2023), skorygowania liczby przypisanych punktów ECTS, większego wyeksponowania tzw. zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, bądź zapewnienia korelacji informacji zawartych w informatorze ECTS dostępnym w domenie publicznej oraz kartach przedmiotu dostępnych po zalogowaniu się do systemu, a także innych dokumentach dotyczących programu studiów, warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach. Wybrane kierunki studiów przeprowadziły wewnętrzne audyty w tym obszarze i podjęto stosowne kroki w celu osiągnięcia pełnej zgodności we wszystkich kanałach prezentowania treści odnoszących się do danego kierunku studiów. Na wybranych kierunkach, na których dostrzeżono niespójność, zostało wprowadzone regularne weryfikowanie tej zgodności - jako stały element kontroli jakości kształcenia, aby zapewnić spójność informacji w dostępie publicznym z informacjami dostępnymi wewnętrznie.

Kolejną kwestią, która zwróciła uwagę ekspertów PKA podczas wizytacji, były praktyki. W wybranych przypadkach postulowano wprowadzenie doskonalszych narzędzi i metod weryfikacji efektów uczenia się umożliwiających skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z założonych dla praktyk efektów uczenia się (a nie tylko globalnie), określenia zakresu kompetencji, które student powinien osiągnąć podczas praktyk zawodowych w powiązaniu z przyszłą działalnością zawodową właściwą dla specjalności, sprofilowania praktyk zawodowych, wprowadzenia skuteczniejszego narzędzia monitorowania

jakości praktyk zawodowych, a także kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji opiekunów praktyk w zakładach pracy (tak, aby zapewniali osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się - zwłaszcza w obszarze aktualizacji wiedzy), a także wprowadzenia hospitacji praktyk pedagogicznych przez opiekuna praktyk.

Zespół PKA wizytujący kierunek grafika rekomendował przywrócenie czteroletniego okresu oceny okresowej nauczycieli akademickich - ze względu na specyfikę rozwoju naukowego nauczycieli akademickich przypisanych do dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacja dzieł sztuki (konieczność wykazania aktywności w środowisku zawodowym i artystycznym związana z gromadzeniem dorobku artystycznego w zakresie realizacji wystaw na arenie krajowej i międzynarodowej, publikacji dotyczących sztuk plastycznych, prowadzenia warsztatów, udziału w jury konkursów, pełnienia funkcji kuratora), dwuletni okres oceny został uznany za zbyt krótki i wręcz restrykcyjny. Rekomendacja ta po przeprowadzeniu konsultacji spotkała się z aprobatą społeczności akademickiej - Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na posiedzeniu w dniu 25 kwietnia 2023 r. w uchwale nr 381 w sprawie zmiany zasad oceny okresowej nauczycieli akademickich opowiedział się za zastąpieniem oceny dwuletniej proponowaną oceną czteroletnią.

Tab.1.

AKREDYTACJE 2022/2023			
I.	<i>Wydział Prawa i Administracji</i>		
	administracja	uchwała Prezydium PKA nr 245/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029
II.	<i>Wydział Nauk Przyrodniczych</i>		
	geografia	uchwała Prezydium PKA nr 814/2023 z dnia 6 kwietnia 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029

	ochrona środowiska	uchwała Prezydium PKA nr 814/2023 z dnia 18 sierpnia 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029
	turystyka	uchwała nr 975/2023 Prezydium PKA z dnia 9 listopada 2023 akredytacja przyznana na 2 lata	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2025/2026
III.	<i>Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji</i>		
	grafika	uchwała nr 399/2023 Prezydium PKA z dnia 15 czerwca 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029
IV.	<i>Wydział Nauk Społecznych</i>		
	praca socjalna	uchwała nr 848/2023 Prezydium PKA z dnia 18 września 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029
	socjologia	uchwała nr 741/2023 Prezydium PKA z dnia 7 września 2023 akredytacja przyznana na 6 lat	kolejna akredytacja powinna nastąpić w roku akademickim 2028/2029

III. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

1) Spotkania dyrekcji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Jednym z wysoko ocenianych kryteriów podczas wizytacji ekspertów PKA na kierunkach jest poziom współpracy z otoczeniem społecznym Uniwersytetu oraz specyficznymi dla kierunków grupami interesariuszy. Większość kierunków, lub Wydziałów, zorganizowała tę współpracę na wzorcowym poziomie. Działają rady kierunków, rady biznesowe, zespoły interesariuszy przy Radach dydaktycznych. Nie jest to jednak sytuacja dotycząca wszystkich kierunków w jednakowym stopniu, sytuacja ta będzie monitorowana i weryfikowana na bieżąco. Tam gdzie uruchomiono wcześniej współpracę, procedura spotkań dyrekcji z interesariuszami w roku 2022/2023 przebiegała zgodnie z zaleceniami Wewnętrznych Systemów Zapewniania Jakości Kształcenia. Współpraca ta obejmowała działania inicjujące współpracę lub służące podtrzymywaniu kontaktów z podmiotami gospodarczymi, społecznymi, środowiskami biznesu, sztuki, nauki i religii. w głównym zakresie przedmiotem konsultacji były nowotworzone lub modernizowane programy kształcenia lub zagadnienia wynikające z organizacji praktyk zawodowych.

2) Ankietyzacja

Procedurę badań ankietowych odnoszących się do oceny działalności dydaktycznej osób prowadzących zajęcia w Uniwersytecie przeprowadzono na podstawie Zarządzenia nr 37/2020 z dnia 19-03-2020 Rektora UŚ w sprawie ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego. Studenci dokonywali anonimowej oceny korzystając z elektronicznych kwestionariuszy dostępnych w portalu USOSweb za pośrednictwem różnych narzędzi informatyczno-komunikacyjnych. Zaoferowanie szerokiego dostępu do kwestionariuszy miało zapewnić możliwość wywiązania się z tego zadania możliwie najliczniejszej grupie studentów. Podsumowując proces ankietyzacji można potwierdzić tendencję wzrostową w tym obszarze aktywności studenckiej. Rośnie zarówno liczba wypełnionych ankiet jak ilość zajęć, które w wystarczającym zakresie zostały ocenione przez grupy studentów kierunku (szczegółowe dane ilościowe zaprezentowano w tab.2.). Wyniki ankiet (w tym pisemne komentarze i uwagi udzielane przez studentów), podobnie jak w ubiegłych latach, zostały udostępnione osobom prowadzącym zajęcia oraz ich przełożonym

w Portalu Pracownika (<https://pp.us.edu.pl/>). Widoczność wyników w Portalu, zarówno w semestrze zimowym jak i letnim, została włączona dopiero po zakończonej sesji i sesji poprawkowej. Również nauczyciele akademicy mieli możliwość dodania własnego komentarza do prowadzonych przez siebie zajęć i wyrażenia opinii dotyczącej pracy studentów w trakcie realizacji modułu. Odsetek tych wypowiedzi plasuje się jednak na niższym, niż studenckie oceny, poziomie.

Tab.2

Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2022-2023 semestr zimowy		Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2022-2023 semestr letni		Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu 2022-2023 cały rok akademicki	
średnia	4,65	średnia	4,66	średnia	4,66
odchylenie standardowe	0,47	odchylenie standardowe	0,53	odchylenie standardowe	0,5
mediana	4,82	mediana	4,88	mediana	4,84
Przedział średnich	Liczba ocen	Przedział średnich	Liczba ocen	Przedział średnich	Liczba ocen
5	2061	5	2484	5	4545
4,8-4,99	2372	4,8-4,99	1938	4,8-4,99	4310
4,5-4,79	2124	4,5-4,79	1384	4,5-4,79	3508
4-4,49	1240	4-4,49	872	4-4,49	2112
3,5-3,99	377	3,5-3,99	299	3,5-3,99	676
3,0-3,49	178	3,0-3,49	154	3,0-3,49	332
2-2,99	94	2-2,99	110	2-2,99	204
1-1,99	18	1-1,99	40	1-1,99	58
Łącznie	8464	Łącznie	7281	Łącznie	15745
Ankietowane zajęcia bez oceny:	21	Ankietowane zajęcia bez oceny:	27	Ankietowane zajęcia bez oceny:	48
Łączna liczba kwestionariuszy:	60030	Łączna liczba kwestionariuszy:	34826	Łączna liczba kwestionariuszy:	94856
Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	7,07	Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	4,77	Średnia liczba kwestionariuszy na zajęcia:	6,01

Jak zaprezentowano w *Tab.2.*, w semestrze zimowym, w skali uczelni, ankietyzację przeprowadzono na 8464 zajęciach. Wypełniono 60030 kwestionariuszy, co daje średnio 7,7 ankiet na zajęcia wobec średniej ogólnouniwersyteckiej równej 4,65. W semestrze letnim liczba zajęć podlegających ankietyzacji wyniosła 7281. Średnia uzyskana po zliczeniu wartości z 34826 kwestionariuszy wyniosła 4,77 ankiet w skali jednych zajęć. Ogólnouniwersytecka średnia w tym semestrze porównywalnie wyniosła 4,66 (nieznacznie spadła). **Łącznie w skali roku studenci ocenili realizację** zajęć 15745, wypełniając 94856 kwestionariuszy co daje średnio 6 ankiet wypełnionych w ramach jednych zajęć. Średnia ogólnouniwersytecka w skali roku wyniosła 4,66.

Tab. 3. Średnia ogólnouniwersytecka zestawiona ze średnimi wydziałowymi

Jednostka	rok 2022/2023
UŚ	4,66
Wydział Humanistyczny	4,68
Wydział Nauk Przyrodniczych	4,67
Wydział Nauk Społecznych	4,66
Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych	4,73
Wydział Prawa i Administracji	4,68
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji	4,67
Wydział Teologiczny	4,76
Szkoła Filmowa	4,41
Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu	4,67
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych	4,71
Szkoła Języka i Kultury Polskiej	4,80

W grupie zajęć podlegających procesowi ankietyzacji aż 91,9% modułów otrzymało oceny dobre lub bardzo dobre, co obrazuje poniższa tabela [tab.4.]. Biorąc pod uwagę ten współczynnik można potwierdzić wysoką jakość dydaktyki w Uniwersytecie. To wartość znacząca dla całego procesu realizacji kształcenia, ponieważ ocena dokonywana jest przez studentów bezpośrednio uczestniczących w zajęciach. Ponadto zajęcia mogły być również oceniane przez nauczycieli akademickich (za pomocą formularza w Portalu Pracownika). Nauczyciele akademicy udzielili 212 opinii na temat prowadzonych przez siebie zajęć, współpracy z grupą i innymi elementami wpływającymi na jakość kształcenia.

Tab.4. Średni przedział ocen

Przedział średnich	Liczba ocen sem. zimowy	Liczba ocen sem. letni	Liczba ocen rok 22/23	% ocen rok 22/23
5	2061	2484	4545	28,87%
4,50-4,99	4496	3322	7818	49,66%
4,00-4,49	1240	872	2112	13,41%
3,50-3,99	376	299	675	4,29%
3,00-3,49	178	154	332	2,11%
<3,00	112	150	262	1,66%

3) Hospitacje

Hospitacje stanowią jeden z ważniejszych elementów oceny realizacji dydaktyki akademickiej w środowisku uczelni. W wielu przypadkach, hospitacje mają jednak negatywną konotację. Ocena ta była powodowana warunkami w jakich podejmowano najczęściej decyzję o jej przeprowadzeniu. W grupie pracowników objętych procedurą znajdowały się, co naturalne, osoby nowozatrudnione oraz pracownicy niesamodzielnymi, ale także osoby co do których zaistniały poważne wątpliwości związane z jakością prowadzonych zajęć. Tę ostatnią grupę wyłaniano głównie na podstawie ocen studenckich, opinii przedstawianych dyrekcjom kierunków przez uczestników zajęć lub w sytuacjach, gdy średnia ocen spadła poniżej ustalonego, średniego progu – była niższa niż 3,5. Procedurze hospitacji podlegały zajęcia prowadzone w formie kontaktowej, jak i online.

Tab.5.

Podział liczby wszystkich przeprowadzonych hospitacji zajęć na kierunkach ze względu na stanowisko (i grupę pracowniczą) prowadzącego hospitowane zajęcia		
Stanowisko	Grupa pracowników badawczo-dydaktycznych	Grupa pracowników dydaktycznych
Profesor	15	
Profesor uczelni	38	3

Adiunkt	83	26
Asystent	12	12
Lektor		
Instruktor		1
Razem	148	41
Pracownicy nieetatowi		39
Doktoranci		44
SUMA		272

IV. ANALIZA WYNIKÓW SESJI ORAZ PROCESU DYPLMOWANIA

1) Wyniki sesji

Po raz szósty na poziomie ogólnouczelnianym została przeprowadzona analiza wyników obu sesji egzaminacyjnych oraz procesu dyplomowania.

W porównaniu do roku akademickiego 2021/2022 ogólna liczba realizowanych modułów wzrosła o 218. Szczegółowe zestawienie obejmujące rozkład modułów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku 2022/2023 ujęto w Tab.6.

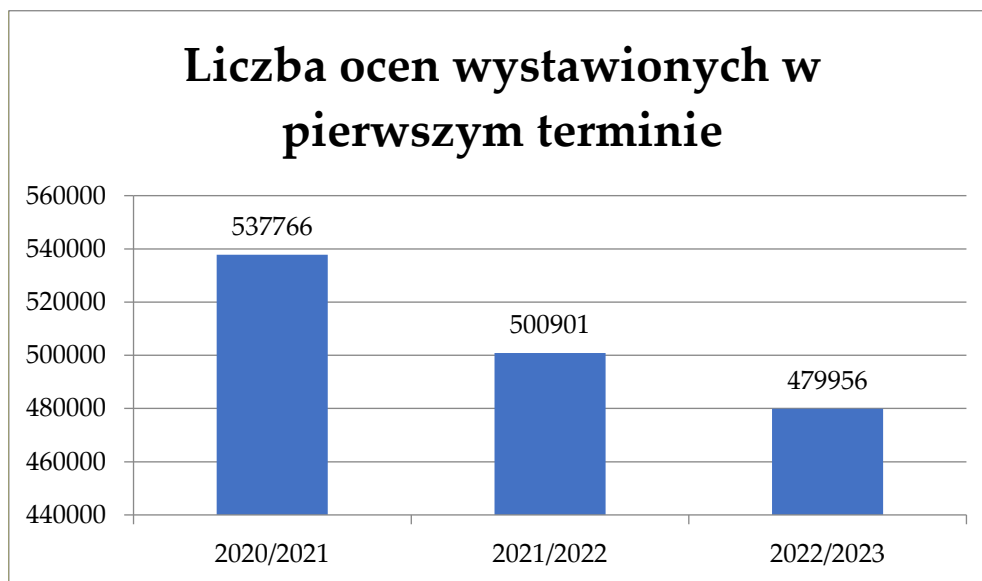
Ogólna liczba modułów realizowanych w roku 2022/2023 wyniosła 17682. Łączna liczba modułów poddawanych analizie (bez modułów na studiach doktoranckich, zajęciach podyplomowych, kursach itp.) wyniosła **17125**, z czego **14604** zrealizowano na studiach stacjonarnych a **2521** na studiach niestacjonarnych.

Tab.6.

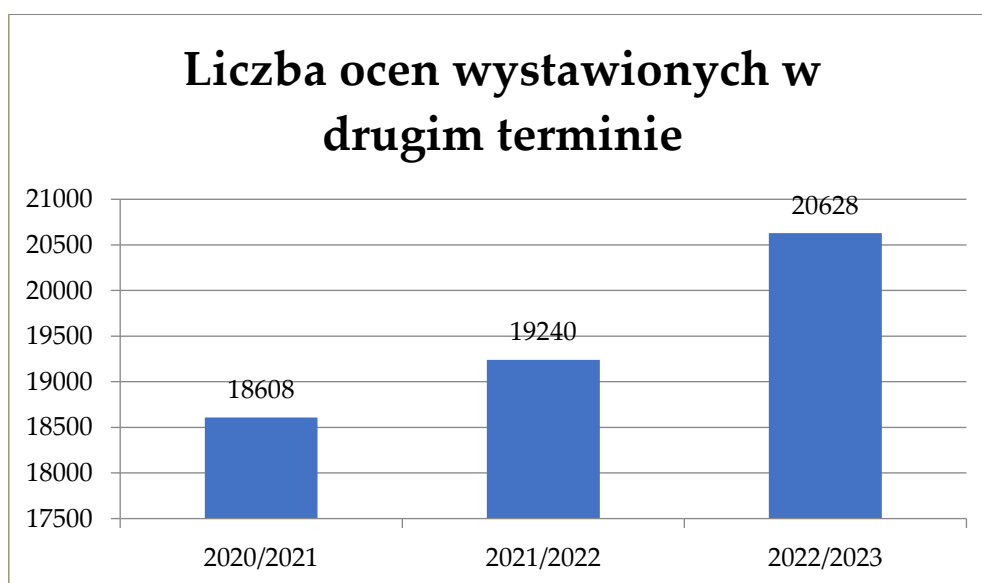
Moduły	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Razem
I stopnia	8187	931	9118
II stopnia	4150	567	4717
Jednolite magisterskie	1827	949	2776
Inne (lektoraty, WF)	440	74	514
Razem	14604*	2521	17125
* - w liczbę włączono 170 modułów bez oznaczenia trybu studiów			
Inne moduły (w tym realizowane w szkołach doktorskich, na studiach doktoranckich, podyplomowych, kursach)	222	305	527

Liczba przeprowadzonych weryfikacji efektów uczenia się wynosiła 500644. **Liczba ocen wystawionych w pierwszym terminie** wynosiła **479956 (95,87%** wszystkich ocen) [Rys. 1], podczas gdy w **drugim terminie – 20688 (4,13%)** [Rys. 2].

Rys.1. Porównanie wyników ocen wystawionych w pierwszym terminie w ostatnich latach

Rys.2. Porównanie wyników ocen wystawionych w drugim terminie w ostatnich latach

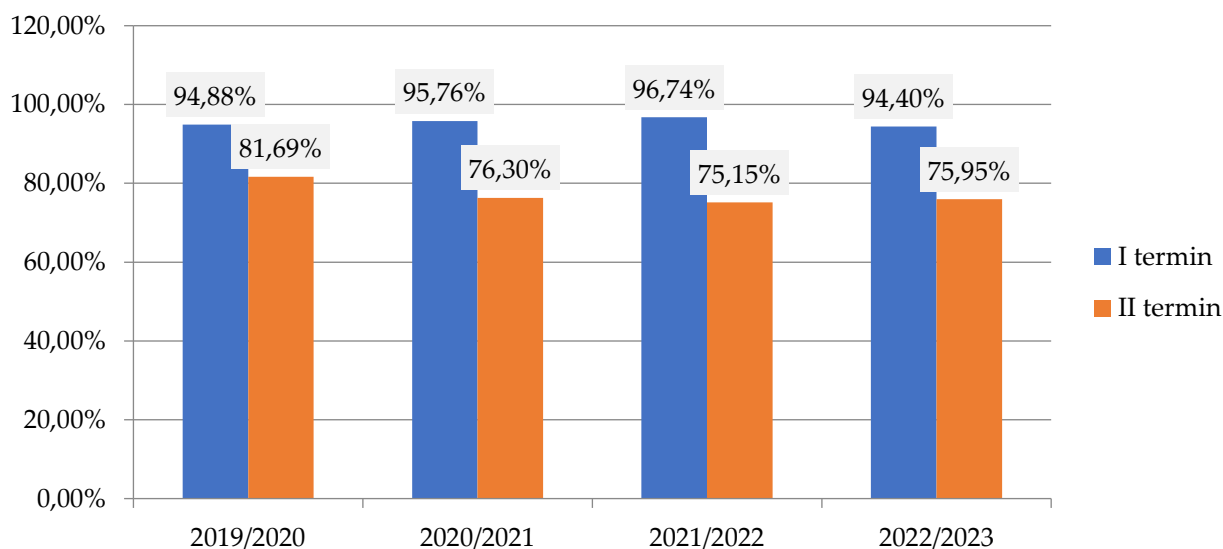

Po wyraźnym spadku liczby ocen wystawianych w II terminie w roku akademickim 2020/2021 (co mogło być efektem weryfikacji realizowanej w trybie zdalnym), od tego momentu odnotowuje się wzrost tej wartości, z czego w ostatnim roku wzrost ten był wyraźny.

W podobny sposób można interpretować wysokość pozytywnych wyników ogólnego **poziomu zdawalności** w pierwszym terminie. Ta w analizowanym okresie wyniosła **94,40%**. Wartość ta po trzech latach trendu wzrostowego zanotowała znaczący spadek [Rys. 3].

Równocześnie poziom zdawalności z wynikiem pozytywnym w II terminie utrzymuje się na poziomie zbliżonym do tego z poprzednich lat i wynosi **75,95%** .

Rys.3 Porównanie poziomu zdawalności z pozytywnym wynikiem w I oraz w II terminie

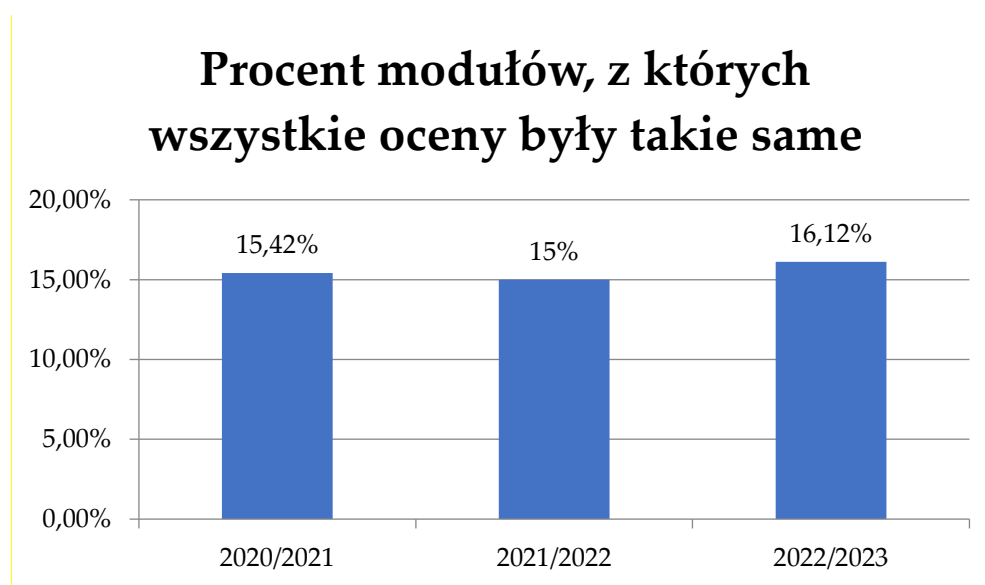
Zauważyć należy ogólny wysoki **udział bardzo pozytywnych ocen uzyskanych w I terminie**. Szczegółowe dane wskazują, że aż w przypadku 39,12% była to ocena 5, a w przypadku 16,58% była to ocena 4,5. Łącznie więc te dwie oceny są wpisywane w ramach 55,70% weryfikacji w I terminie.

Analiza danych za rok akademicki 2022/2023 wskazuje, że **dużo niższe oceny są osiągnięte na studiach niestacjonarnych**. Ocenę 2 z I terminu uzyskało tu 7,39% weryfikacji (5,21% na stacjonarnych), a ocenę 5 – 34,68% weryfikacji (40,09% na stacjonarnych).

Podobnie jak w latach poprzednich, analizie poddano liczbę modułów zakończonych ze **średnią 4,75 i wyżej**. Można tu mówić o pewnym wzroście rok do roku, ale na przestrzeni kilku lat wartości oscylują wokół podobnych poziomów – w roku 2022/2023 z taką średnią zakończyło się **5022 modułów, czyli 29,32%** (2021/2022: 28,15%, 2020/2021: 29,86%, 2019/2020: 27,94%), z czego na studiach stacjonarnych 4390, czyli 30,06% (2021/2022: 28,92%, 2020/2021: 30,89%, 2019/2020: 28,70%), a na niestacjonarnych 632, czyli 25,07% (2021/2022: 23,92%, 2020/2021: 26,34%, 2019/2020: 22,80%).

Od kilku lat można było obserwować zmniejszanie się skali zjawiska **przypisywania ocen tej samej wartości wszystkim studentom w obrębie jednego modułu**. W roku akademickim 2019/2020 liczba tych modułów stanowiła prawie 16% wszystkich, w 2021/2022 wartość ta spadła do 15%. W 2022/2023 wartość ta wzrosła jednak ponownie – do poziomu **16,12%** (2761 modułów). Na studiach stacjonarnych było to 2475, czyli 16,95% (2021/2022: 15,17%), zaś na niestacjonarnych 286, czyli 11,34% (2021/2022: 11,07%). Warto zwrócić uwagę na ten element, chociaż w toku jakościowej analizy widać, że w wielu przypadkach są to oceny wystawione w ramach zajęć zaprojektowanych jako praca grupowa lub projektowa, a więc umożliwiających klarowną weryfikację efektów kompetencyjnych.

Rys. 4 Tabela modułów, z których wszystkie oceny były takie same

Na poziomie uniwersyteckim wzrosła ilość modułów zakończonych medianą ocen 2,0, a więc przypadków, gdy co najmniej 50% studentów otrzymało oceny niedostateczne. Było to 181 przypadków, czyli 1,06% (2021/2022: 1,05%, 2020/2021: 0,57%, 2019/2020: 0,72%), z czego na studiach stacjonarnych 154, czyli 1,05%, a na niestacjonarnych 27, czyli 1,07%. Szczegółowe informacje zostały przekazane dyrekcjom kierunków studiów, które dokonały indywidualnej weryfikacji każdego przypadku pod kątem ewentualnych możliwości udoskonalenia procesu dydaktycznego, aby większa liczba osób studiujących osiągała zakładane efekty uczenia się.

2) Wyniki dyplomowania

W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzono **4780 egzaminów dyplomowych** (z czego 140 prac to prace artystyczne). W porównaniu z latami ubiegłymi:

- 2021/2022: 4813;
- 2020/2021: 5065;
- 2019/2020: 4976;
- 2017/2018: 7245;

ilość egzaminów spadła o 33 (we wcześniejszym roku spadek wynosił prawie 2500 jednostek). Jednakże należy tu zaznaczyć, że spadek w tym roku dotyczy studiów w trybie stacjonarnym (łącznie na wszystkich stopniach o 118) – na studiach niestacjonarnych zanotowano wzrost o 85 (czyli aż o 12%).

Tab.7 Aktualna liczba przeprowadzonych egzaminów dyplomowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych

Rodzaj studiów:	Studia stacjonarne:	Studia niestacjonarne:
pierwszego stopnia	2208	262
drugiego stopnia	1366	328
jednolite magisterskie	397	219
łącznie:	3971	809

Szczegółowa analiza wyników pełnego procesu dyplomowania wskazuje, że:

- a) **średnia ocena z prac dyplomowych** wyniosła **4,65** (2021/2022: 4,62, 2020/2021: 4,63, 2019/2020: 4,61, 2017/2018: 4,52), z czego na studiach stacjonarnych równa była wartości 4,66, a na niestacjonarnych - 4,58;
- b) **średnia ocen uzyskanych w ramach egzaminów dyplomowych** wyniosła **4,68** (2021/2022: 4,66, 2020/2021: 4,66, 2019/2020: 4,65, 2017/2018: 4,63), z czego na studiach stacjonarnych - 4,69, a na niestacjonarnych - 4,61;

W skali Uniwersytetu ostateczną ocenę ukończenia studiów **podniesiono 1137 razy**, co daje **23,79%** (2021/2022: 21,73%, 2020/2021: 18,18%, 2019/2020: 16,34%, 2017/2018 ponad 13%). Na studiach stacjonarnych wskaźnik ten obejmuje **25,11%** (997) [rok wcześniej: ok. 22%], a na niestacjonarnych – 17,30% (140) [rok wcześniej niecałe 17%]. Jest więc to

utrzymaniem stałej tendencji od początku prowadzenia analiz – w ciągu ostatnich 5 lat nastąpił przyrost z 13% do prawie 24%.

Dyplomy z wyróżnieniem otrzymało 718 osób (**15,02%**). Z czego na studiach stacjonarnych było to 661 (16,65%), a na niestacjonarnych 57 (7,05%).

Tab.8 Szczegółowe dane dot. oceny w procesie dyplomowania z rozbiciem na jednostki

Jednostka	Ocena z pracy	Ocena z egzaminu	Średnia ze studiów	Wynik studiów	Ocena na dyplomie	Liczba obron	Podniesienia oceny	Podniesienia oceny -udział procentowy
UŚ	4,65	4,68	4,40	4,54	4,90	4780	1137	23,79%
SF	4,66	4,84	4,53	4,64	5,02	120	25	20,83%
WH	4,59	4,65	4,45	4,54	4,94	1583	456	28,81%
WNP	4,74	4,74	4,45	4,60	4,97	290	68	23,45%
WNS	4,59	4,68	4,41	4,53	4,87	1261	288	22,84%
WNST	4,75	4,61	4,37	4,53	4,82	394	64	16,24%
WPiA	4,73	4,66	4,16	4,43	4,65	709	58	8,18%
WSNE	4,74	4,84	4,58	4,69	5,27	355	158	44,51%
WTI	4,51	4,57	4,47	4,51	4,85	66	14	21,21%
KISM	5,00	5,00	4,59	4,80	5,00	2	0	0%

V. DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZADEKLAROWANE W WYDZIAŁOWYCH RAPORTACH JAKOŚCI KSZTAŁCENIA (WYBÓR):

✓ **Dobre praktyki o charakterze ogólnoakademickim:**

- wzmacnianie kompetencji merytorycznych nauczycieli akademickich poprzez organizowanie kursów doszkalających w zakresie obsługi platform e-learningowych;
- rozwijanie *Systemu Motywacyjnego w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* (SMoDA);
- podnoszenie kompetencji kadry akademickiej w ramach organizowanego z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego **Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia** sprzyjającego wymianie doświadczeń śląskich uczelni oraz realizowaniu wspólnych projektów w zakresie jakości kształcenia. Działania realizowane w ramach Kongresu przyczyniają się do doskonalenia systemów zapewniania jakości kształcenia.
- udział Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu Transform4Europe, co sprzyja umiędzynarodowieniu;
- przeprowadzenie kolejnej edycji konkursu na projekty modułów do realizacji w ramach *Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej* (OOD) dla studiów II stopnia i wyłonienie najlepszych 70 modułów realizowanych w kolejnym roku akademickim;
- zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w wybranych modułach zajęć;
- realizacja międzynarodowych projektów edukacyjnych w ramach programów Erasmus+ i NAWA;
- włączanie studentów w prace badawczo-naukowe i projekty grantowe już od wczesnego etapu kształcenia;
- wykorzystywanie nowoczesnych metod w kształceniu (laboratoria naukowe, elektroniczne platformy komunikacyjne, zajęcia projektowe i warsztatowe) oraz aktywnych metod nauczania (praca projektowa, studia przypadków, symulacje i dyskusje);
- zapewnienie studentom dostępu do kursów, również certyfikowanych oraz warsztatów organizowanych przez firmy z otoczenia społeczno-gospodarczego;

- wspieranie mobilności akademickiej w formie wyjazdów nauczycieli akademickich (Erasmus), w charakterze profesora wizytującego etc.;
- upowszechnienie metody *blended learning* w dydaktyce uczelnianej;
- usprawnienie monitorowania poziomu wypełniania sylabusów, terminowości ich zatwierdzania oraz aktualizowania;
- organizacja tutoringu jako formy wsparcia studentów z najlepszymi wynikami i zaangażowanymi w badania naukowe;
- zapewnienie studentom kompleksowego wsparcia psychologicznego za pośrednictwem Centrum Obsługi Studentów (w tym zapewnienie wsparcia dostosowanego do warunków kształcenia zdalnego oraz osób nieposługujących się językiem polskim);
- organizacja działań promujących kierunek (Śląski Festiwal Nauki, spotkania w szkołach, Dni Otwarte itp.), promocja studiów przez ambasadorów kierunków.

✓ **Dobre praktyki zgłaszane przez jednostki:**

- prowadzenie praktyk w klinikach i instytutach współpracujących z kierunkiem fizyka medyczna;
- podpisanie umów o współpracy naukowo-dydaktycznej z placówkami medycznymi;
- integracja różnych środowisk naukowych i dydaktycznych zwiększająca interdyscyplinarność i nowoczesność kierunku przez powierzanie zajęć pracownikom z innych wydziałów (Wydziału Nauk Przyrodniczych, Wydziału Nauk Społecznych, Wydziału Nauk ścisłych i Technicznych) oraz innych kierunków;
- opracowanie i przeprowadzenie badań fokusowych wśród studiujących w zakresie atrakcyjności programu studiów (WH);
- rekomendowanie wyróżniających się prac dyplomowych do publikacji w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej lub wykorzystania jako materiały do przygotowania artykułu naukowego (WH);
- konkurs na najlepszą pracę dyplomową wzmagający mobilizację studentów w wysiłku przygotowania pracy dyplomowej oraz wpływający na widzialność kierunku w ramach Uniwersytetu (WH);

- Nagroda im. Prof. Waleriana Pańki dla najlepszego absolwenta WPiA UŚ (nagroda przyznawana co roku najlepszemu studentowi w danym roku akademickim);
- Nagroda im. Prof. Oktawii Górniok za wybitną pracę magisterską bądź doktorską z zakresu prawa karnego materialnego, prawa karnego procesowego i kryminologii, obronioną na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach;
- Nagroda Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego na najlepszą pracę magisterską (WTL);
- szeroka oferta zajęć terenowych (ochrona środowiska, WNP);
- doskonale rozwinięta metoda tutoringowa (ochrona środowiska, WNP);
- realizacja studenckich wizyt studyjnych – krajowych i zagranicznych, których celem było poznanie innowacyjnych systemów edukacji oraz odmiennych metod pracy z uczniami/studentami (WH, WSNE);
- prezentacje efektów prac badawczych podejmowanych przez studentów pod kierunkiem nauczycieli i nauczycielek akademickich na spotkaniach z interesariuszami zewnętrznymi kierunków, w tym przedstawicielami szkół średnich, pracownikami Akademii Muzycznej oraz absolwentami kierunku;
- uwzględnianie odmiennych niż tradycyjne sposobów realizacji projektów studenckich (logistyka organizacji godzinowego planu zajęć; aktywizacja studenta w interaktywnej formie zajęć) umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia), SF;
- konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w trakcie prac nad zmianą programów studiów;
- wypożyczanie studentom (którzy zgłaszają brak sprzętu) laptopów na czas trwania studiów (WNST);
- działania Wydziałowej Komisji ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Dyplomowych na kierunkach: nauki o rodzinie, teologia (WTL);
- prowadzenie ewaluacji placówek, w których realizowane są praktyki zawodowe;
- podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników w ramach szkoleń, między innymi w ramach programu POWER;
- ograniczanie liczebności grup laboratoryjnych i warsztatowych;

- umożliwienie realizacji podwójnego dyplomu na studiach II stopnia na podstawie umowy z Uniwersytetem w Ostrawie (WSNE);
- wdrożenie dostępności online do harmonogramu zajęć na kierunku pedagogika za pośrednictwem systemu PLANER (WSNE);
- podnoszenie kompetencji nauczycielek i nauczycieli akademickich do korzystania z narzędzi i metod kształcenia na odległość poprzez inspirowanie ich do udziału w szkoleniach z zakresu metodyki zdalnego kształcenia oraz zapoznania się z instrukcjami (tutoriale, webinaria), rekomendacjami w przewodniku kształcenia zdalnego, możliwościami realizacji zajęć w formie synchronicznej i asynchronicznej (WSNE);
- udostępnienie wszystkim studentom WPiA akcesu do testów prawniczych (od stycznia 2023 r. do stycznia 2024 r.): Serwis - prowadzony przez wydawnictwo CH Beck - oferuje dostęp do szerokiej oferty testów z zakresu przedmiotów prawniczych znajdujących się w siatce studiów kierunku prawo;
- nowy cykl „Zaplanuj swoją karierę” mający na celu bliższe poznanie zawodów prawniczych i strukturę polskiego wymiaru sprawiedliwości (WPiA);
- bardzo duża mobilność studentów i kadry (naukowej i administracyjnej), która realizowana jest w drodze umów bilateralnych, programu Erasmus + oraz współpracy Programme in European Private Law for Postgraduates (WPiA);
- szeroka oferta zajęć dydaktycznych prowadzonych w językach obcych, w tym przede wszystkim w języku angielskim dla zagranicznych studentów goszczących na Wydziale w ramach programu Erasmus + (WPiA);
- rozwijanie działalności Pełnomocnika Dziekana ds. programu Erasmus + (WPiA);
- wsparcie pracowników w zakresie mobilności międzynarodowej oraz zagranicznych gości poprzez rozwijanie działającego na wydziale Sekretariatu Współpracy Międzynarodowej (WPiA);
- funkcjonowanie na Wydziale Studenckiej Poradni Prawnej (WPiA);
- utworzenie na Wydziale Ośrodka Mediacyjnego (WPiA);
- współpraca z Okręgową Radą Adwokacką, Okręgową Izbą Radców Prawnych, Radą Izby Komorniczej (WPiA);

- wprowadzenie obowiązku utrzymywania zespołów MS Teams dla każdego przedmiotu/grupy w celu ułatwienia kontaktu ze studentami i możliwości udostępniania im materiałów dydaktycznych (WPiA, WTL);
- zapewnienie studentom i pracownikom dostępu do baz fachowych i naukowych;
- w ramach współpracy z Biblioteką Prawniczą dofinansowanie zakupu baz/podręczników wskazanych przez prowadzących zajęcia jako materiały dydaktyczne.

VI. INFORMACJE DODATKOWE

W roku akademickim 2022/2023 na Uniwersytecie Śląskim prowadzonych było 83 kierunki, w tym: 1 kierunek międzyobszarowy, 6 kierunków prowadzonych w języku angielskim. Liczba specjalności na wszystkich kierunkach wyniosła 205 (w tym 12 w języku angielskim).

- **Utworzone w roku akademickim 2022/2023 nowe programy studiów:**
 - logopedia, st. II stopnia, stacjonarne.
- **Zlikwidowane w roku akademickim 2022/2023 programy studiów:**
 - Indywidualne Studia Międzyobszarowe, st. I i II stopnia, stacjonarne,
 - nauki o rodzinie, st. I i II stopnia, niestacjonarne
 - pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią, st. II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne (Cieszyn).

Zarządzenia i uchwały odnoszące się do zagadnień zapewniania jakości kształcenia (2022/2023):

- uchwała nr 375 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.
- uchwała nr 385 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.
- zarządzenie nr 113 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie określenia maksymalnej liczby godzin w programach studiów.
- uchwała nr 1 Komisji ds. Kształcenia i Studentów z dnia 15 grudnia 2022 r. - "Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla Wydziałów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach" - (nowelizacja).

VII. LISTA ZAŁĄCZNIKÓW (RAPORTY WYDZIAŁOWE)

- Załącznik nr 1. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Humanistycznym w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 2. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Przyrodniczych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;

- Załącznik nr 3. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Społecznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 4. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 5. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Prawa i Administracji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 6. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 7. Raport z oceny kierunków studiów na Wydziale Teologicznym w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023;
- Załącznik nr 8. Raport z oceny kierunków studiów w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2022/2023.

Zespół odpowiedzialny za powstanie raportu:

1) członkowie Zespołu ds. jakości kształcenia i akredytacji:

- dr Marzena Będkowska-Obłąk – Pełnomocniczka Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr Marzena Będkowska-Obłąk, Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Humanistycznego ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr hab. Martyna Rzętała, prof. UŚ, Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Nauk Przyrodniczych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr Maciej Janowski, Pełnomocnik Dziekana Wydziału Nauk Społecznych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr Agnieszka Kulawik, Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Nauk Ścisłych i Technicznych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ, Pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa i Administracji ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- dr Anna Trzcionka-Wieczorek, Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,

- dr Monika Gwóźdź, Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Teologicznego ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,
- mgr Ada Grzelewska, Pełnomocniczka Dziekana Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,

2) pracownicy Biura Jakości Kształcenia:

- mgr Ewa Lipska,
- mgr Jakub Dziewit,
- mgr Przemysław Grzonka,
- mgr Karol Sikora.

